

Силабус курсу Геополітика

Освітній ступінь – доктор філософії
Галузь знань: 10 Природничі науки
Спеціальність: 103 Науки про Землю
Освітньо-наукова програма «Науки про Землю»
Кількість кредитів – 5

Рік підготовки, семестр – 2 рік, IV семестр

Компонент освітньої програми: вибірковий

Дні занять: вівторок, 11.05-14.05, ауд. 133
Консультації: середа 14.05, ауд. 143

Мова викладання: українська



Керівник курсу

к. геог.н., доц. Кузишин Андрій Васильович

Контактна інформація kuzyshyn_a@tnpu.edu.ua; 0352-43-61-54

Опис дисципліни

Курс «Основи геополітики» покликаний ознайомити здобувачів вищої освіти із питаннями, що стосуються змісту понять і концепцій ідеологічних доктрин, які використовує світова геополітика для трактування практичної міжнародної політики народів та держав сучасного періоду; розглянути геостратегію як практичну складову геополітики, дослідити в яких формах використовуються державами основні засоби її досягнення. визначити геопросторові особливості протікання базових глобальних процесів: демократизації, мілітаризації, політичної глобалізації, державотворення та формування наднаціональних інституційних утворень; оволодіти понятійним апаратом та інструментарієм геополітичного та геостратегічного аналізу; засвоїти основні класичні та сучасні концепції геополітики та геостратегії; навчити виявляти геополітичні інтереси головних суб'єктів світового процесу та їх геостратегічні засоби і методи для досягнення геополітичної мети на міжнародній арені

Навчальний контент

	Тема	Результати навчання
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Теоретичні основи геополітики. Геополітична організація світу	
1	ТЕМА 1. Геополітика як наукова дисципліна	Знати сутність понять «геополітика», «геостратегія», об'єкт, предмет і головні завдання; методи і функції геополітики та геостратегії як науки; основні поняття і категорії геополітики; головні тенденції, концепції та гіпотези еволюції сучасного світу;
2	ТЕМА 2. Основні категорії та закони геополітики	
3	ТЕМА 3. Розвиток геополітичних ідей	
4	ТЕМА 4. Сучасні геополітичні теорії та напрями досліджень	виявляти роль геополітичного чинника у сучасній міжнародній політиці; аналізувати сучасні геополітичні теорії з огляду на реалії постбіполярного світу та особливості геополітичної ситуації в Україні;
5	ТЕМА 5. Історичний розвиток геополітичної організації світу	
6.	ТЕМА 6. Геополітична структура сучасного світу	
7.	ТЕМА 7. Геополітичні конфлікти в сучасному світі	Знати основні геополітичні проблеми різних регіонів світу; головні положення та

		напрями геостратегії України, її геополітичні інтереси на сучасному етапі.
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Геополітика держав світу. Українська геополітика	
8.	ТЕМА 8. Геополітика держави	Знати показники наявності та відсутності миру та методик кількісної оцінки миру, країни світу, які відмовилися від військових сил, індикатори схильності країн до розпаду, наслідки збройних конфліктів та географічні закономірності поширення збройних конфліктів на початку XXI ст.
9.	ТЕМА 9. Геополітична структура сучасної Європи	
10.	ТЕМА 10. Геополітика НАТО. Геополітичні і геоекономічні аспекти європейської інтеграції	Вміти: виявляти роль геополітичного чинника у сучасній міжнародній політиці; аналізувати сучасні геополітичні теорії з огляду на реалії постбіполярного світу та особливості геополітичної ситуації в Україні.
11.	ТЕМА 11. Геополітика США та провідних країн світу	
12.	ТЕМА 12. Українська геополітика	

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 1	Діяти на засадах розуміння цивілізаційних гуманітарних цінностей та глобалізаційних процесів, пріоритетів національного розвитку
ЗК 5.	Уміння спілкуватися з експертами інших галузей в питаннях, спільних для вирішення.
ФК 1.	Здатність формулювати наукову проблему, розробляти робочі гіпотези, визначати актуальність, мету, завдання, які необхідно вирішувати для досягнення мети; оцінювати необхідні ресурси та час для реалізації, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.
ФК 8.	Здатність використовувати принципи і методи оцінки просторової організації людської діяльності на земній поверхні; вміння проводити комплексні фундаментальні та прикладні суспільно-географічні дослідження в просторово-часових координатах; визначати закономірності їх формування та розподілу.
ПРН 3	Формулювати з нових дослідницьких позицій робочі гіпотези досліджуваної проблеми та загальну методологічну базу власного наукового дослідження, усвідомлювати його актуальність, мету і значення для розвитку інших галузей науки
ПРН 14	Демонструвати соціальну відповідальність за результати прийняття стратегічних рішень
ПРН 19	Демонструвати здатність саморозвиватися та самовдосконалюватися упродовж життя

Літературні джерела

1. Бжезінський З. Вибір: світове панування чи світове лідерство / Пер. з англ. – К.: Вид. дім “Києво-Могилянська академія”, 2006. – 203 с.
2. Блій Г. де, Муллер П., Шаблій О. Географія: світи, регіони, концепти / Пер. з англ. – К.: Либідь, 2004. – 740 с.
3. Гаврилишин Б. До ефективних суспільств: Дороговкази в майбутнє: доповідь Римському Клубові. – Вид. 3-тє допов. – К.: Універ. вид-во “Пульсари”, 2009. – 248 с.

4. Дністрянський М.С. Геополітика: Навчальний посібник / М.С. Дністрянський. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 436 с.
5. Дністрянський М.С. Геополітичні доктрини і підходи: критичний аналіз методології. Монографія. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. – 114 с.
6. Мадіссон В.В., Шахов В.А. Сучасна українська геополітика: Навч. посібник. – К.: Либідь, 2003. – 176 с.
7. Політична географія і геополітика: Навч. посібник / Б.П. Яценко, В.І. Стафійчук, Ю.С. Брайчевський та ін.; за ред. Б.П. Яценка. – К.: Либідь, 2007. – 255 с.
8. Ципенда М.М. Суверенні держави світу: суспільно-географічний довідник / М.М. Ципенда. – Чернівці: Чернівець. Нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2019. – 226 с.
9. Шаблій О.І. Основи загальної суспільної географії. Підручник. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. – 444 с.
10. Шаблій О.І. Основи суспільної географії / О.І. Шаблій. – 2-ге видання. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – 296 с.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-4) усне опитування, тести, завдання	30
Модуль 2 (теми 5-9) усне опитування, тести, завдання	30
Ессе (теми 1-9)	10
Екзамен (теми 1-9) – тести, завдання	30

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент (розширений план лекцій)
- 2) Тематика та зміст практичних робіт
- 3) Завдання для підсумкового контролю (екзаменаційні питання)
- 4) Електронне навчання в системі MODLE